



2014/0259(NLE)

27.5.2015

UDKAST TIL HENSTILLING

om forslag til Rådets afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at ratificere 2014-protokollen til Den Internationale Arbejdsorganisations konvention om tvangsarbejde af 1930 for så vidt angår spørgsmål vedrørende socialpolitik
(06732/2015 – C8-0079/2015 – 2014/0259(NLE))

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

Ordfører: Patrick Le Hyaric

Tegnforklaring

- * Høringsprocedure
- *** Godkendelsesprocedure
- ***I Almindelig lovgivningsprocedure (førstebehandling)
- ***II Almindelig lovgivningsprocedure (andenbehandling)
- ***III Almindelig lovgivningsprocedure (tredjebehandling)

(Proceduren afhænger af, hvilket retsgrundlag der er valgt i udkastet til retsakt)

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS LOVGIVNINGSMÆSSIGE BESLUTNING 5	
KORT BEGRUNDELSE.....	6

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS LOVGIVNINGSMÆSSIGE BESLUTNING

**om forslag til Rådets afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at ratificere 2014-protokollen til Den Internationale Arbejdsorganisations konvention om tvangsarbejde af 1930 for så vidt angår spørgsmål vedrørende socialpolitik
(06732/2015 – C8-0079/2015 – 2014/0259(NLE))**

(Godkendelse)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til forslag til Rådets afgørelse (06732/2015),
 - der henviser til Rådets anmodning om godkendelse i henhold til artikel 153, stk. 2, sammenholdt med artikel 153, stk. 1, litra a) og b), artikel 218, stk. 6, andet afsnit, litra a), nr. v), og artikel 218, stk. 8, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (C8-0079/2015),
 - der henviser til forretningsordenens artikel 99, stk. 1, første og tredje afsnit, artikel 99, stk. 2 og artikel 108, stk. 7,
 - der henviser til henstilling fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (A8-0000/2015),
1. godkender forslaget til Rådets afgørelse;
 2. pålægger sin formand at sende Parlamentets holdning til Rådet og Kommissionen samt til medlemsstaternes regeringer og parlamenter.

KORT BEGRUNDELSE

Indledning

Tvangsarbejde er en krænkelse af menneskerettighederne og et angreb på millioner af kvinders, mænds, unge pigers og unge drenges værdighed.

Bekæmpelsen af denne mest voldelige form for udnyttelse er grundlaget for store politiske og filosofiske emancipationsbevægelser. Emancipationskampen vil frigøre mennesker fra en kæde af politisk og kulturel dominans præget af materiel afhængighed og har således altid angrebet slavearbejde, der hindrer folk i at udøve andre rettigheder.

I det 21. århundrede er 21 millioner personer imidlertid berørt af tvangsarbejde og er således ofre for udnyttelse, der skaber 150 milliarder dollars i indtægter til dem, der organiserer og leder den.

Ud over klassiske former for udnyttelse baseret på fysisk eller materiel tvang ses nye former navnlig i de rige lande og nogle gang på trods af, at der er tale om en retsstat. Disse er mere spidsfindige og fordægtige, men lige så voldelige, og bygger på håb. De berører mænd, kvinder og børn, der ønsker at slippe ud af deres vilkår og har foretaget en ændring i deres liv for at nå hertil.

Slaveri som afbetaling på gæld eksisterer officielt ikke længere, men på det europæiske kontinent er 880 000 personer i Den Europæiske Union og 1,6 millioner på det samlede kontinent til gengæld ofre for disse nye former for tvangsarbejde. Disse mænd og kvinder, som er blevet tilbudt et job i udlandet, bliver fanget af deres såkaldte arbejdsgivere, migranter af deres menneskesmulere, og børn gøres sårbare på grund af rodløshed.

De mest sårbare befolkningsgrupper – kvinder, børn og migranter – er dem, der pålægges de værste job og vilkår, f.eks. prostitution, tiggeri og det hårdeste og mest nedværdigende arbejde. Ud over udnyttelsens vold er de ofre for fysisk vold, konstant psykisk aggression, angst og isolation.

Såvel disse nye former for behandling og udnyttelse og de gamle skal standses ved lovgivning og en målrettet indsats for at håndhæve den. Dette er målet for Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) protokol af 2014 til konventionen om tvangsarbejde af 1930, som denne henstilling fra Europa-Parlamentets Udvalg om Beskæftigelse og Sociale Anliggender vedrører.

Protokollen

Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) protokol af 2014 til konventionen om tvangsarbejde af 1930 aktualiserer denne konvention ved at give den nye redskaber til bekæmpelse af tvangsarbejde og ved at give den bindende juridisk karakter.

I protokollen bemærkes det, at tvangsarbejdets kontekst og former har ændret sig, og det skønnes nødvendigt at etablere forebyggelses- og beskyttelsesforanstaltninger, indførelse af afhjælpende tiltag, såsom erstatning for og udbedring af materiel og ikkeøkonomisk skade.

Den opfordrer ligeledes til at øge midlerne og styrke samarbejdet mellem staterne i kampen mod moderne former for slaveri og anerkender dermed deres stadig mere internationale karakter.

Protokollens bestemmelser styrker de internationale retlige rammer ved at indføre forpligtelser til at hindre tvangsarbejde og ved at give ofre beskyttelse og adgang til afhjælpende tiltag, såsom erstatning.

I artikel 1 og 6 kræves det af ILO 's medlemsstater, at de udvikler en national politik og handlingsplan for effektiv og vedvarende bekæmpelse af tvangsarbejde og træffer foranstaltninger til at anvende protokollens bestemmelser i samråd med arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer.

Artikel 2 fastsætter de foranstaltninger, ILO-medlemsstaterne skal træffe for at forhindre tvangsarbejde:

- uddannelse og oplysning af borgerne, navnlig dem, der er særligt sårbare, og arbejdsgivere
- en indsats for at sikre, at anvendelsesområdet for og håndhævelsen af lovgivningen om forebyggelse af tvangsarbejde gælder for alle arbejdstagere og alle økonomiske sektorer, og at arbejdstilsyn styrkes
- beskyttelse af mennesker, navnlig vandrende arbejdstagere fra potentielt misbrug og svig i forbindelse med arbejdsformidlingspraksis
- støtte til fornøden omhu fra såvel den offentlige som den private sektors side, og
- håndtering af de grundlæggende årsager, der medfører øgede risici for tvangsarbejde.

For så vidt angår ofre for tvangsarbejde, fastlægges det i artikel 3, at der træffes effektive foranstaltninger med henblik på deres identifikation, frigivelse, beskyttelse, genopretning og rehabilitering og andre former for bistand og støtte.

Ved artikel 4 forpligtes ILO-medlemsstaterne til at sikre, at alle ofre har adgang til afhjælpende tiltag, såsom erstatning, og at de kompetente myndigheder er berettigede til ikke at retsforfølge ofre for ulovlige handlinger, som de er blevet tvunget til at begå.

Artikel 5 fastlægger bestemmelser for internationalt samarbejde med henblik på at forebygge og bekæmpe tvangsarbejde, og ved artikel 7 udgår overgangsbestemmelserne fra konventionen.

Overensstemmelse med EU-politikker og -mål

EU har indskrevet et forbud mod tvangsarbejde i sin primære ret ved at inkludere både fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder og den europæiske socialpagt fra Europarådet i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde¹.

Selv om EU endnu ikke er tiltrådt konventionen til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder har Domstolen allerede beskæftiget sig med denne tekst,

¹ TEUF, afsnit 10 – social- og arbejdsmarkedspolitikken

hvor artikel 4 forbyder tvangsarbejde.

EU's politikker skal derfor engagere sig for at forsvare og fremme menneskerettighederne og anstændigt arbejde samt udrydde menneskehandel, såvel inden for som uden for dets grænser.

Ordførerens holdning

Arbejdsretten udgør en af de vigtigste søjler i anstændigt arbejde og er det primære redskab i bekæmpelsen af udnyttelse i arbejdet. Enhver forvridning af disse rettigheder, omgåelse ved hjælp af andre politikker som fri bevægelighed eller politisk pres for en reform af arbejdsretten i retning af en svækkelse af de oprindelige normer går imod en bredere anvendelse af standarderne for anstændigt arbejde.

Anvendelsen af direktivet om udstationering af arbejdstagere er i lyset heraf bekymrende, eftersom det reelt kan skabe et retligt tomrum og gør, at virksomhederne kan lukke øjnene og tilmed – gennem underleverandørkæden – tilskynde til brud på reglerne, anvendelsen af minimumskrav og gældende praksis. Eftersom de nationale arbejdstilsyn ikke på tilfredsstillende vis kan behandle transnationale sager under dette direktiv er alle former for skævvridninger, herunder i form af tvangsarbejde, mulige. I artikel 2 i protokollen opfordres der dog til at styrke arbejdstilsynets tjenester for at sikre, at arbejdslovgivningen håndhæves.

Det kræves i protokollen, at regeringerne træffer foranstaltninger med henblik på bedre beskyttelse af arbejdstagere, navnlig vandrende arbejdstagere, mod misbrug og svig i forbindelse med ansættelse. Dette kan ikke gøres på en hensigtsmæssig måde uden en reel styrkelse af midlerne til at sikre håndhævelse af arbejdsretten og uden klar og utvetydig bekræftelse af, at denne ret samt retten til kollektive kampskridt vejer tungere end den frie bevægelighed eller konkurrenceretten. Ratifikationen af denne konvention bør til dette formål ledsages af en overvejelse af EU-politikernes indvirkning på arbejdsretten.

Det andet aspekt, der fremhæves i denne protokol med henblik på at beskytte mennesker mod tvangsarbejde, omhandler forebyggelse og erstatning.

Forebyggelse kan kun være effektiv, hvis dæmoniseringen af ulovlige immigranter standser, og man giver dem en menneskelig behandling. Migranter er ofte de første ofre for tvangsarbejde, særlig kvinder, og hvis man kriminaliserer deres retlige status, hvis deres papirer ikke er i orden, eller det arbejde, de er tvunget til at udføre (ud af 150 mia. USD i fortjeneste for tvangsarbejde stammer to tredjedele fra seksuel udnyttelse), fjerner man dem fra de retlige strukturer, der ellers kan håndhæve deres rettigheder.

Det er derfor vigtigt at bringe disse personer ud af den isolation, som de holdes i af dem, der udnytter dem, og af retssystemer, der er for undertrykkende over for ulovlig migration.

Der bør foretages en reel overvejelse på EU-plan af de risikofaktorer, som ILO har identificeret i sin seneste rapport om tvangsarbejde¹, og som skubber personer i retning af tvangsarbejde. Disse omfatter fald i indtægter og fattigdom, sårbarhed i forbindelse med manglende uddannelse, analfabetisme, sårbare befolkningsgrupper (kvinder, migrantbørn). Den europæiske strategi for bekæmpelse af fattigdom bør gå meget længere end blot en

¹ "Profits et pauvreté: l'économie du travail forcé"

koordinering af nationale foranstaltninger. Den bør fastsætte bindende mål om nedbringelse af fattigdom og inkorporere ordene fra præamblen til denne protokol, ifølge hvilken tvangsarbejde bidrager til at videreføre fattigdom og hindrer virkeliggørelsen af et anstændigt arbejde til alle.

Skadeserstatning rejser spørgsmålet om arbejdsgiverens ansvar, men det bør også rejse spørgsmålet om ansvaret hos ordregiveren for at undgå, at ansvaret opløses i underleverandørkæden.

Endelig kan EU ikke styrke fremskridtet, hvis det begrænser dette til sine grænser og udsætter det for den internationale konkurrences spilleregler. Det europæiske diplomati og handelspolitikken bør være langt mere beslutsomme i deres tilgang til tredjelande, der krænker ILO's konvention om tvangsarbejde og protokollen af 2014 hertil.

Den samme logik og de samme kriminelle netværk går igen, om det drejer sig om den filippinske stuepige, der holdes isoleret og udnyttes i Europa, arbejdstagerne, der opfører stadionerne til verdensmesterskabet i Qatar, for ikke at glemme de tragiske omstændigheder med børnearbejde og seksuel udnyttelse, og dette kan ikke tolereres.

Ordføreren foreslår derfor at give sit samtykke til forslaget til Rådets afgørelse.